

Beleidsplan Burgerschap & digitale geletterdheid 2025 -2029

1. Inleiding

DKC Jan Ligthart in Zutphen is een Dalton Kindcentrum waar kinderen van 2 tot 13 jaar samen leren, samen leven en samen groeien. In onze samenleving, die steeds digitaler wordt en waarin democratisch en sociaal bewust handelen essentieel is, zien wij digitale geletterdheid en burgerschap niet als losse vakgebieden, maar als fundamentele pijlers binnen ons onderwijs. Dit beleidsplan beschrijft hoe wij deze thema's verankeren in ons onderwijs, gekoppeld aan onze missie, visie, kernwaarden én Daltondoelen.

2. Missie en Visie

Missie: “Ik ben, ik kan, ik wil, omdat wij samen zijn.”

Visie: DKC Jan Ligthart is een veilige, rijke leeromgeving waarin kinderen zelf keuzes leren maken, verantwoordelijkheid nemen voor hun ontwikkeling en leren van en met elkaar. Vanuit de Daltonkernwaarden (verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerking, effectiviteit en reflectie) leren kinderen de vaardigheden die zij nodig hebben voor een betekenisvolle toekomst in een digitale, democratische maatschappij.

3. Kaders en Bronnen

- Conceptkerndoelen SLO (2024) voor digitale geletterdheid en burgerschap
- Centrale doelen burgerschap (2023)
- Gynzy Digi-doeners per bouw (OB, MB, BB)
- Dagplanning 2025-2026
- Daltonhandboek DKC Jan Ligthart, inclusief daltondoelen (versie 2025)
- Kwaliteitskalender DKC Jan Ligthart

4. Hoofddoelen Digitale Geletterdheid

Digitale geletterdheid omvat vier hoofdcomponenten:

1. **ICT-basisvaardigheden:** veilig en doelgericht leren werken met digitale apparaten en programma's.
2. **Informatievaardigheden:** effectief zoeken, beoordelen en verwerken van informatie.
3. **Mediawijsheid:** kritisch omgaan met media-invloeden, reclame en online communicatie.

4. **Computational thinking:** probleemoplossend en logisch denken met en via technologie (o.a. programmeren).

5. Hoofddoelen Burgerschap

Ons burgerschapsonderwijs richt zich op: *(gekoppeld aan de onze dagplanning)*

1. **Kennis:**
 - a. Kinderen hebben inzicht in de werking van de Nederlandse democratie.
 - b. Ze weten dat er verschillende meningen, culturen, leefomgevingen en normen/waarden bestaan.
 - c. Ze hebben kennis van het begrip democratie en van het verkiezingsproces.
 - d. Ze weten dat vrijheid van meningsuiting geen wereldwijd gemeengoed is.
 - e. Ze zijn op de hoogte van actualiteiten en mondiale ontwikkelingen.
2. **Attitude:**
 - a. Kinderen tonen respect voor diversiteit in brede zin en begrijpen dat wrijving bij samenleven hoort.
 - b. Ze hebben een open houding volgens de KWINK-regels.
 - c. Ze voelen zich betrokken bij en verantwoordelijk voor hun omgeving.
 - d. Ze kunnen zich goed afstemmen op sociale situaties en luisteren actief.
3. **Vaardigheden:**
 - a. Kinderen kunnen hun mening onderbouwen en met anderen in gesprek gaan.
 - b. Ze beheersen gesprekstechnieken zoals debatteren en discussiëren.
 - c. Ze kunnen zich verplaatsen in anderen en verschillende standpunten begrijpen.

6. Koppeling met Daltondoelen

In ons onderwijs integreren we de vijf Daltonpijlers, die via de daltdoelenposter zijn geconcretiseerd in de volgende het kinddoelen:

- **Zelfstandigheid:** Ik kan mijn werk plannen, zelf oplossingen vinden en omgaan met uitgestelde aandacht.
- **Verantwoordelijkheid:** Ik ben verantwoordelijk voor mijn taak, materialen en leeromgeving.

- **Samenwerken:** Ik kan op verschillende manieren samenwerken, problemen oplossen en openstaan voor ideeën van anderen.
- **Effectiviteit:** Ik benut mijn tijd en keuzemogelijkheden doelgericht.
- **Reflectie:** Ik reflecteer voor, tijdens en na het werk.

Deze Daltondoelen ondersteunen zowel de digitale als burgerschapsdoelen en worden expliciet meegenomen in het keuzewerk, de taakbrief, reflectieborden en kindgesprekken.

7. Implementatie per bouw

Onderbouw (groep 1-2)

- Digi-doeners zoals "Even bellen", "Winkelen op internet", "Kijk, een kaart!"
- Thematisch burgerschap via KWINK-lessen, coöperatieve werkvormen en de Kinderraad
- Daltondoelen als terugkerend reflectieonderdeel tijdens taak- en keuzemomenten

Middenbouw (groep 3-5)

- Digitale lessen zoals "Gebruik je browser slim!", "Superrrrnel internetten!", "Vriendenboekje"
- Burgerschap: discussies, samenwerken aan oplossingen, recyclen, hulpdiensten, democratie in de klas
- Daltondoelenposter in gebruik tijdens weektaken, reflecties en kindgesprekken

Bovenbouw (groep 6-8)

- Geavanceerdere digitale thema's: "Nepnieuws?!", "Hackshield", "Digitale identiteit", "Informatievaardigheden"
- Burgerschap: debat, dilemma's, media-invloed, verkiezingen in de klas, maatschappelijke projecten
- Daltondoelenposter geïntegreerd in portfolio, leerdoelgesprekken en reflecties

8. Didactische en Organisatorische Inbedding

- **Dagplanning:** In de weekplanning is elke 4 weken ruimte voor gerichte lessen digitale geletterdheid en burgerschap
- **Gynzy:** inzet van Digi-doeners als vaste leerlijn, gekoppeld aan SLO-doelen

- **Taakbrief en reflectiebord:** kinderen kiezen (keuze)opdrachten, reflecteren en presenteren hun leerproces
- **Kinderraad:** democratisch gekozen vertegenwoordiging kinderen die meedenken over schoolzaken
- **Dalton Talentboom:** geïntegreerd in dagelijkse routines, reflectiegesprekken en groepsdoelen

9. Professionalisering Team

- Jaarlijkse training over mediawijsheid, democratie en diversiteit
- Teamgesprekken over actuele burgerschapsdilemma's in de klas
- Interne leerlijn Dalton gekoppeld aan digitale zelfsturing en participatie

10. Monitoring en Evaluatie

- Aftekenlijsten per bouw voor digitale doelen (per Gynzy-les)
- Jaarlijkse evaluatie via een vast format (PDCA-cyclus) (**Bijlage 1**)
- Reflecties op Daltondoelen gekoppeld aan kindgesprekken en portfolio's
- **Kindniveau:** Jaarlijkse digitale evaluatie door kinderen uit groep 7 en 8 op hun eigen ontwikkeling binnen digitale geletterdheid en burgerschap
- **Teamniveau:** Evaluatie van het volledige beleidsplan tijdens de laatste studiedag van het schooljaar, vastgelegd in de kwaliteitskalender

11. Jaarplanning en Verankering

De thema's digitale geletterdheid en burgerschap worden jaarlijks herijkt:

- Via de centrale planning (dagplanningen, jaarroosters)
- In samenwerking met de Daltoncoördinator en ICT-coördinator
- In rapportages, het kindportfolio's en oudercommunicatie (zoals Parro, rapportfolio, rapportgesprekken)
- Evaluatiemomenten en reflecties zijn structureel opgenomen in de kwaliteitskalender
- Activiteiten in relatie tot burgerschap groepen 1 t/m 8 (**Bijlage 2**)

12. Tot slot

In lijn met de missie van ons kindcentrum bereiden wij onze kinderen niet alleen cognitief voor op hun toekomst, maar juist ook op hun rol als kritisch denkende, digitaal vaardige burgers. De Daltondoelenposter helpt ons hierbij als kompas. Samen zorgen we voor een veilige, betrokken en toekomstgerichte leeromgeving.

Bijlagen

1. Overzicht Digi-doeners OB/MB/BB gekoppeld aan kerndoelen
2. Jaarplanning: KWINK-lessen burgerschap gekoppeld aan de kerndoelen
3. PDCA-format en aftekenlijst voor monitoring per groep
4. Overzicht Dalton Talentboom-doelen per bouw
5. Format-Jaarlijkse team evaluatie
6. Burgerschapactiviteiten groepen 1 t/m 8.
7. Kerndoelen SLO

Bijlage 5: Jaarlijkse Team Evaluatie – Format

Onderstaande vragen vormen de basis voor een jaarlijkse teamreflectie over de uitvoering van het Beleidsplan Digitale Geletterdheid & Burgerschap. De antwoorden kunnen gebruikt worden voor een gezamenlijke evaluatie en bijstelling van het beleid.

1. Doelen en uitvoering

- In hoeverre zijn de doelen van digitale geletterdheid en burgerschap dit schooljaar bereikt?
- Welke doelen zijn zichtbaar geïntegreerd in het onderwijs?
- Welke doelen zijn nog onderbelicht gebleven?

2. Werkwijze en methodiek

- Hoe effectief zijn de gebruikte middelen (Gynzy Digi-doeners, reflectiekaarten, taakbrieven, weektaken)?
- Welke werkvormen zijn het meest succesvol gebleken?
- Wat kan efficiënter of beter georganiseerd worden?

3. Daltonkoppeling

- Hoe zichtbaar zijn de Daltondoelen (Talentboom) in het werken aan digitale geletterdheid en burgerschap?
- In hoeverre helpen de Daltonprincipes bij de vormgeving van deze thema's?

4. Kindparticipatie

- Hoe hebben kinderen dit jaar deelgenomen aan reflectiegesprekken of het Kinderparlement?
- Welke feedback gaven kinderen zelf over Digi Burger-tijd of burgerschapslessen?

5. Evaluatie en monitoring

- Zijn de evaluaties op kindniveau (groep 7-8) goed afgenomen en bruikbaar gebleken?
- Zijn observaties en kindgesprekken effectief benut?

6. Professionalisering

- Welke scholing of begeleiding is gevolgd op het gebied van deze thema's?
- Waar liggen kansen voor verdieping of opfrissing in het team?

7. Suggesties voor bijstelling

- Wat willen we behouden?
- Wat willen we veranderen of verbeteren voor komend schooljaar?
- Welke doelen stellen we voor volgend jaar centraal?

De ingevulde evaluaties worden besproken tijdens de laatste studiedag van het schooljaar. Het team stelt op basis daarvan een korte jaarlijkse evaluatie op, vastgelegd in het beleidsdossier en de kwaliteitskalender.

Bijlage 6: Burgerschap activiteiten groepen 1 t/m 8

Groep	Lessen/methoden	Projecten/activiteiten	Wanneer in het jaar?
Kleuters	*Aanbod van prentenboeken passend bij burgerschap en gekoppeld aan kinderboekenweek/voorleesdagen. Hierbij komen thema's als diversiteit en religies ook aan bod. *Methode schatkist. *Werken met maatjessysteem (verantwoordelijkheid voor elkaar) *Kanjertaining	<i>Bezoek bejaardenhuis</i> <i>Contact maken met de buurt, dmv kaartjes, tekeningen, knutsels</i> <i>Kerstliedjes met oudere (buurt-)bewoners</i> <i>Diverse projecten: jij en ik, Sinterklaas, Kerst</i> <i>Kanjertaining</i> <i>Bezoek Muzehof</i> <i>Reflectiebord</i>	<i>Zie curriculum</i>
Groep 3	Veilig leren lezen Ankerboeken met thema's: Zorg voor jezelf, voor anderen en het milieu. Respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen, multiculturele samenleving, diversiteit en culturen/religies.	<i>In bijna iedere kern komt een aspect aan bod</i> <i>Reflectiebord</i>	<i>gehele jaar door</i>
Groep 4	Blink lezen Blink Wereldoriëntatie	<i>Doelen wereldoriëntatie</i> <i>Blink zijn kerndoelen dekkend.</i> <i>Reflectiebord</i> <i>Muzehof</i> <i>Vieringen zoals Sinterklaas en kerst.</i>	

		Tuinfeest voor ouders en omwonende.	
Groep 5	Blink lezen Blink Wereldoriëntatie	Doelen wereldoriëntatie Blink zijn kerndoelen dekkend. Reflectiebord Muzehof Vieringen zoals Sinterklaas en kerst. Tuinfeest voor ouders en omwonende.	
Groep 6	Blink lezen Blink Wereldoriëntatie Kinderboekenweek	Doelen wereldoriëntatie Blink zijn kerndoelen dekkend. Reflectiebord Muzehof Vieringen zoals Sinterklaas en kerst. Tuinfeest voor ouders en omwonende. Op bezoek bij de boer Alzheimerdag-stoepkrijt actie	
Groep 7	Blink lezen Blink Wereldoriëntatie Kinderboekenweek	Doelen wereldoriëntatie Blink zijn kerndoelen dekkend. Reflectiebord Muzehof	

		<i>Vieringen zoals Sinterklaas en kerst.</i> <i>Tuinfeest voor ouders en omwonende.</i> <i>Prinsjesdag in september</i>	
Groep 8	Blink lezen Blink Wereldoriëntatie Kinderboekenweek	<i>Doelen wereldoriëntatie</i> <i>Blink zijn kerndoelen dekkend</i> <i>Reflectiebord</i> <i>Muzehof</i> <i>Vieringen zoals Sinterklaas en kerst.</i> <i>Tuinfeest voor ouders en omwonende.</i> <i>Herdenking bombardement 14 oktober</i> <i>Prinsjesdag in september</i>	

